



"וַעֲתָהּ, כְּתִיבוּ לָכֶם אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וְלַמִּדָּה אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל" (דברים, פרשתנו - וילך פרק ל"א, י"ט)

מצווה בפרשה – כתיבת ספר תורה

מצווה תרי"ג. לכתוב כל אחד ספר תורה לעצמו

שנצטוונו להיות לכל איש מישראל ספר תורה, למען ילמד ליראה את ה' וידע וישכיל במצוותיו היקרות והחמודות מזהב ומפז רב. אם כתבו בידו הרי זה משובח ונאהב מאד ומי שאי אפשר לו, ישכור מי שיכתבנו לו. ועל זה נאמר "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" כלומר, כתבו לכם תורה שיש בה שירה זאת. וכל המקיים מצווה זו יהיה ברוך ויחכם הוא ובניו.

ודע בני, שאך על פי שעיקר החיוב דאורייתא אינו אלא בספר התורה, אין ספק שגם בשאר הספרים שנתחברו על פי התורה יש לכל אחד לעשות מהם לפי היכולת. (עי"פ ספר החינוך)

אספקלריה

מדוע אין כל יהודי כותב לעצמו ספר תורה, וכיצד ניתן לקיים את המצווה באופן השווה לכל נפש?

המצווה האחרונה בתורה, היא מצוות כתיבת ספר תורה המופיעה בפרשתנו, וכלשון הרמב"ם (הלכות ספר תורה ז, א) "אף על פי שהניחו לו אבותיו ספר תורה, מצווה לכתוב משלו". מתעוררת אם כן התמיהה, מדוע איננו רואים שכל איש מישראל וגדולי ישראל בפרט משתדלים בפועל בכתיבת ספר תורה לעצמם ומיד בהזדמנות הראשונה משהתחייבו במצוות, הרי זו לכאורה מצווה מפורשת? התשובה לכך נמצאת בדברי הרא"ש (הלכות קטנות, תחילת הל' ס"ת) שהיות ומצוות כתיבת ס"ת היא על מנת ללמוד בה, לכן בעבר שהיו לומדים ישירות מספר התורה, המצווה היתה לכתוב דווקא ס"ת. אך כיום שהס"ת לא נועד ללימוד אלא רק לקריאה בציבור, ולאידך הלימוד הוא מתוך חומשים כתובים וכן ספרי המשנה, הגמרא וכ"ו, על כן חלה מצוות כתיבת ס"ת גם על כתיבת (או קניית) ספרי קודש על מנת ללמוד בהם.

אך היות ולדעת כמה מהפוסקים (ב"י, ב"ח וט"ז) אין כוונת הטור שהמצווה היא רק על שאר ספרים, אלא ודאי גם על כתיבת ס"ת, עדיין היתה צריכה להיות התאמצות מיוחדת לקיום חלק זה של המצווה. והביאור בזה, שהיחיד יכול לצאת ידי חובת המצווה גם בס"ת השייך לציבור, כיון שכאן חל הכלל ההלכתי ש"לב בית דין מתנה עליהן" – כלומר, ישנה כעין התניה כללית שכאשר אדם עולה לקריאה בס"ת, הס"ת שייך כביכול אליו, ובה בשעה שהוא מקיים ע"י הקריאה בתורה את "ולמדה", מתקיים על ידו גם הציווי של "כתבו לכם". ויש לומר, שכך היה גם בעת הציווי "ועתה כתבו לכם", ביום פטירתו של משה רבנו ובסמוך לכניסתם לארץ, שלא מצינו שכל ישראל כתבו כאו"א לעצמו ס"ת, אלא יצאו ידי חובתם ב"יג ספרי התורה הכלליים שכתב משה רבנו לכל שבט ושבט ו"לב ב"י"ד" הקנה אותם לכל יחיד, וזה בא ללמדנו לדורות שכך ניתן לקיים ולצאת ידי חובת מצווה זו. ממילא מובנת גודל החשיבות של ההשתתפות בקניית אות בספרי תורה ציבוריים, שעל ידה משלימים את כל התרי"ג מצוות וזוכים לביאת משיח צדקנו שיכתוב ס"ת לעצמו, כפי הציווי על מלך ישראל.

מדרש לפרשה

"ביום הכפורים, אחר שקורא הכהן הגדול בתורה ומברך, כל אחד ואחד מביא ספר תורה מביתו וקורא בו כדי להראות חזותו לרבים." (עי"פ תלמוד בבלי יומא, ע"א)

